

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An Praelatus regularis possit subditis praecipere quamcumque rem
honestam, siue supra Regulam. punct. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

gula ordinis Prædicatorum, Minorum, & Societatis Iesu: illius transgressio ob votum obedientiæ nullam culpam inducit: quia illud votum non est de seruanda illa regula, sed de seruandis præceptis religionis siue à iure, siue ab homine latis. At regula, nullam in conscientia obligationem ad sui executionem inducens præcepta non sunt. Ergo de illis non est votum obedientiæ, sic Suar. d. cap. 7. num. 13. Sanch. lib. 6. cap. 4. num. 11. & 12. in d. cap. 1. num. 2. Quapropter si in transgressione regulæ honesto aliquo sine ducatis, virtutis actum exercebis, non vitij, quamuis non ita perfectum ac esset si te regulæ conformares. Valq. l. 2. tom. 2. disp. 18. c. 3. n. 16. Sanch. lib. 6. sum. cap. 4. n. 14. Laym. lib. 4. sum. tr. c. 1. n. 7. Suar. 4. de relig. tr. 8. lib. 1. c. 5. n. 12. & est sententia D. Tho. 2. 2. q. 166. art. 9. Regulariter autem culpam venialem in transgressione cuiusvis regulæ committis, tum quia non recto sine ducatis, sed ex ociositate, torpore, vel libidine, tum quia occasionem præbes religiosam disciplinam labefactandi, tradit D. Thom. Suar. Valq. Sanch. & Layman. locis allegatis.

4. Verum esto violans regulas, nullam coram Deo culpam haberes: non obinde excularis subire penam transgredientibus impositam. Quia hæc pena quæ propria pena non est, sed quedam pœnalitas: non ob culpam mortalem, sed regularem imponi potest, vt bene dixit Sanch. d. c. 4. n. 13. Laym. c. 8. n. 8. Suar. 2. 3. de relig. lib. 20. cap. 7. num. 16. & 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 2. num. 6. Neque est dubium teste Suar. loco allegato, te à superiore obligari posse in conscientia, & ex vi voti ad penam sustinendam; aliis inefficax esset gubernatio, & regula à mero consilio non distingueretur. De facto tamen & ex vi regulæ etudo te obligatum non esse in conscientia. Quia de omnibus regulis, & ordinationibus absque vlla distinctione dictum est in ordine Prædicatorum & in religione Societatis 6. p. confit. cap. 5. ad nullam culpam obligari, nisi sub nomine Iesu Christi; vel in virtute obedientiæ ferantur. At subire penam ob transgressionem regulæ est quedam regula, & constitutio absolute lata absque additione nominis Iesu Christi, vel virtutis obedientiæ. Ergo illius omissione per te peccatum non est, sic Suar. tom. 4. de rel. tract. 8. lib. 1. cap. 1. numer. 13. Sanch. & Layman. sup.

5. Restat solum difficultas de religioso, qui consuetudinem habet transgredienti regulas sub nulla culpa obligantes, vel obligantes ad venialem tantum; an sit in statu peccati mortalis? Ratio difficultatis est; quia consuetudo eam solum culpam inducit, quam inducunt actus, ex quibus coalescit; quia ab ipsis non distinguitur. At actus, ex quibus supradicta consuetudo coalescit, nullam culpam habent, vel tantam habent venialem quia omnes illi sunt transgressiones regularum sub nulla culpa obligantium. Ergo neque consuetudo. E contra assuetus transgredi regulas caret proposito firmo eas seruandi; ergo deficit à via perfectionis, quam assumptione religiosi status professus est. Ergo est in statu peccati mortalis. Deinde hæc praua consuetudine affectus non se vult subiacere regulæ, ergo illam contemnit, vt contemptus regulæ est mortale vt sentit D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 9. & ibi Caiet. ergo, &c.

6. Nihilominus exiitimo per se loquendo peccatum mortale non committere religiosum, qui caret intentione seruandæ regulæ ad culpam mortalem non obligantes, illaque passim violaret: imò etiam haberet expressam intentionem illas non seruandi: sic late docuit Suar. 1. 4. de rel. tr. 8. lib. 1. c. 4. à num. 10. Ratio est quia non est propositum transgressionis alicuius obligationis sub mortali, cum omnes regulæ non excedant obligationem venialis culpæ. Neque item in hoc proposito est periculum mortale, & proximum transgredienti aliquam regulam obligantem sub mortali, vt bene Suar. d. c. 4. n. 18. si quidem compari potest cum illius obseruatione firmata. Neque item infertur te hæc praua consuetudine regulas proprie contemneres: alias quories velles aliquam regulam violare, censendus esses illius contempтор, & peccati mortalis reus, quod falsissimum est. Requiritur ergo ad contemptum, vt regulam violes tanquam iniquam, frivolum, & nullius considerationis, vel eam violes animo determinato ob illis transgressionem non te penæ subiacendi, sed peccato resistendi. Seclusa ergo hæc intentione nec propositum violandi regulas, neque illarum violatio contemptus formalis est, vt latius dixi tract. 2. disp. 2. pun. 9. §. 2. Nec denique ex hoc proposito, prauaque consuetudine sit religiosum desistere à via perfectionis incepta in necessariis, qualia sunt obseruatio votorum, & præceptorum religionis, tamen deficit in accidentalibus, & leuem obligationem inducentibus. Neque enim sub graui culpa tenetur his medijs perfectionem procurare dummodo obseruatione votorum, & præceptorum religionis illum procurat, vt latius prosequitur Sanch. lib. 6. sum. 1010 cap. 5.

7. Dixi per se non committere peccatum mortale religiosum. *Verd. à Castro Sum. Mor. Pars III.*

sum sic passim regulas violantem: at per accidens credo saepe peccatum mortale committere, nisi effectus iter proponat, & procuret illius prauæ consuetudinis correctionem: contingit autem hoc peccatum cum religioso aduertit ex suo licentioso, & irregulari modo operandi graue detrimentum & sibi, & religioni fieri. Religiosus tum in regulari obseruantia: quod inde plures sumant occasionem regulas passim violandi. Tum in vilitate, & factu, quem ex illo religioso sperabat percipere, qui suis prauis moribus se inuilem reddit: sibi verò cum credit se probabili periculo exponi formalis contemptus, regularum, transgressionis votorum, aut præceptorum, quod apertum est. Vel denique cum timet probabiliter ob eam causam à religione esse expellendum. Quia expulso graue damnum est, seque ad eam vitandam professione obligauit: promittit enim se ita corrigere, & mores componere, vt dignus esset in cetera religiosorum viuere: sic docet alius relatis Sanch. lib. 6. sum. cap. 4. à n. 18. & que ad 22. Lay. li. 4. sum. tr. 5. c. 1. n. 9. q. 2. concl. 4. & n. 13. q. 10.

PUNCTVM IV.

An prælatus regularis possit subditis præcipere quancunque rem honestam, siue sit intra siue supra regulam.

SUMMARIVM.

1. Proponitur dubitandi ratio.
2. Resoluitur quancunque rem honestam ex voto obedientiæ præcipi non posse à prælatis.
3. Satisfit rationi dubitandi.
4. Quæ in regula continentur tacite, vel expresse, præcipere potest.
5. Exponuntur casus frequentiores, qui in regula tacite continentur.
6. Missio ad Indos non continetur sub regula quancunque, bene tamen sub regula Societatis Iesu.
7. De obligatione cum periculo vitæ, & qualiter exponi possit, ubi de curandis infirmis contagio infectis.
8. An obligari possit squalore asperitates regulæ primitiua à Pontifice approbata, & proponitur difficultas.
9. Sub distinctione fit satis.
10. Communis sententia defendit regulam reformatam te obligatum esse seruare.
11. Qualiter hæc communis sententia vera sit.

1. Videtur posse prælatus quancunque rem honestam præcipere suis subditis. Tum quia subditi omnem suam voluntatem in prælati voluntatem transferunt. Tum quia proficentur perfectam Christi sequelam, de cuius ratione esse videtur, vt omnem suam voluntatem penitus abneget, & sub superioris nutu constituant. Tum denique quia in plurium religionum regulis est præscriptum, vt obediant religiosi prælato in omnibus iis, quæ cupidinem non apparent continere, vt dicitur in constit. Societatis Iesu 1. p. c. 1. n. 23. & 6. p. c. 1. n. 1. Ergo in his religionibus quilibet honesta præcipi possunt cum sit obedientia secundum regulam.

2. Nihilominus dicendum est, nequaquam posse prælatum religiosi sibi subditis præcipere quæ sunt absolute extra regulam: sic pluribus firmant Nauar. c. 23. n. 39. & com. 4. de Regul. n. 22. Valent. 2. 2. disp. 7. q. 3. p. 2. sine. & disp. 10. q. 4. pun. 3. circa fin. Gab. Valq. 1. 2. disp. 13. q. 4. n. 21. Sanch. lib. 6. sum. c. 2. n. 15. Suar. 1. 3. de relig. lib. 10. c. 8. n. 6. & est sententia expressa D. Bern. li. de præcepto, & dispensa. c. 7. & D. Thom. 2. 2. q. 104. art. 5. ad 3. & in 2. dist. 44. q. 2. art. 3. Ratio est manifesta: quia superior nequit obligare suo præcepto religiosos, nisi secundum quod ipsi religiosi se illi obediendo tradiderunt: est enim hæc subiectio voluntaria. At religiosi voto obedientiæ solum se tradiderunt obediendo in iis, quæ fuerint secundum regulam. Ergo hæc sola præcipere poteris. Alias si quilibet honesta præcipere possit, potestatem haberet obligandi religiosum ad mutandum statum quod falsum est.

3. Ex his soluitur ratio dubitandi. Non enim religiosus indiscriminatim suam voluntatem in superioris voluntatem transfudit, sed iuxta regulam, quam professus est, neque sequela Christi aliud exposulat. Fateor tamen perfectissimam Christi sequelam & obedientiam extendi ad obediendum prælato in his omnibus, quæ cum statu perfecto assumpto non repugnant: eaque de causa triplicem obedientiam D. Thomas distinxit ex D. Benedicto in 2. dist. 44. q. 2. art. 4. indifferetam, imperfectam, & perfectam. Indifferetam appellauit, quæ est de rebus illicitis, imperfectam, id est minus perfectam, quæ terminis regulæ continetur: perfectam verò, quæ nullis arctatur terminis. Hanc igitur obedientiam Societas Iesu, aliæque religiones consulunt, non præcipiunt.

5 3 4. Igitur

4. Igitur ſolum præcipere poteſt ſuperior quæ in regula obligante expreſſe, vel tacite continentur; quia hæc omnia votum obedientiæ comprehendit. Taciti enim, & expreſſi idem iuris eſt, iuxta regul. expreſſa 156. ff. de regul. iuris, & ibi gloſſa, & l. cum quid ſi. ſi certum petatur. Illa verò ſub regula tacite comprehenſa continentur, quæ moraliter neceſſaria iudicantur ad ipſius regulæ expreſſæ obſervationem, ſic docuit D. Thom. in 2. diſt. 44. q. 2. art. 3. & ibi Duran. q. 4. n. 6. Sylveſt. verbo relig. 6. q. 6. Leſſius lib. 2. c. 41. dub. 9. n. 77. Vaſq. 1. 2. diſp. 154. c. 4. n. 20. Sanch. lib. 6. ſum. c. 2. n. 9. Suar. tom. 4. de vel. lib. 10. c. 8. n. 7. & 13. Quod ſi roges quæ iudicentur moraliter neceſſaria ad ſtatus aſſumpti obſervationem; Reſpondeo non poſſe facile definiri, & præſentis arbitrio potius quam aliis regulis decidendum eſſe. Præſumptio tamen ſemper pro mandato ſuperioris faciendæ eſt. Ex his deducitur qualiter religioſi teneantur obedire prælato novæ auctoritates indicenti. Si enim conſtet ſub regula, nec expreſſe, nec virtute cas auctoritates conſtricti (quod non eſt facile præſumendum) nullam obediendi obligationem habent. At ſi ſub regula ſaltem virtualiter comprehenduntur, obligationem habent obediendi: ſic relati Doctores.

5. Placet tamen aliquos caſus expendere, ex quibus colligi alij poſſunt: an ſub regula comprehendantur? Primo enim comprehenditur ſub obedientia regulæ iuſta punitio ob illius tranſgreſſionem: quia hæc ad communem illius obſervationem neceſſaria eſt: aliàs paſſim regulæ violarentur, ſic ferè omnes doct. apud Suar. tom. 3. de vel. lib. 10. cap. 8. num. 7. Leſſius lib. 2. cap. 41. dub. 9. num. 77. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 2. num. 45.

Secundò, ſi ieiunium, recluſio, aliave pœnitentia iudicetur moraliter neceſſaria, ſeu valde conveniens, vt peccati lapſum euites, vota, ſtatutaque religionis exactè obſerves, poterit ſuperior ad eius obſervationem te præcepto obligare, quippe hæc ſub regula implicite continentur: ſic aliis relatis Suar. num. 8. Leſſius & Sanch. ſup. Quod optimè confirmatur ſtatuto Bonif. VIII. cap. vnic. de ſtatu Regular. renouato per T. rid. ſeſſ. 25. cap. 5. de Regul. perpetuum clauſuram monialibus, tamen ſi eam proſeſſe non ſint, indicenti: quia ad obſervationem caſtſtatis promiſſæ iudicata eſt clauſura perpetua moraliter neceſſaria.

Tertiò ſub regula eſt indiſtinctio aliquorum ieiuniorum, aliarumve pœnitentiarum ob publicam neceſſitatem. Si enim Epilcopus ob hanc cauſam hæc præcipere poterit iuis ſubditis, cur non prælatus regularis ſuis religioſis, cum in illos non ſolum poteſtatem iurisdictionis, ſed dominantiam, & ex voto habeat? præcipere cum hæc ad rectam illius ſtatu gubernationem conducant, & ira docet Leſſius, & Sanch. ſuprà, Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 8. quaſt. 4. in fine. Hæc certa; at dubia ſunt, & à doctores controuerſa.

6. Primum; an ſub regula comprehendantur miſſio ad Indos, & infideles ad eos conuertendos, vel miſſio ad terram hæreticorum ad eos reducendos? Aſſumant aliqui de omnibus religionibus, quarum inſtitutum eſt, non ſolum propria, ſed ſaltem proximatorum incumbere; quippe ad hunc ſtatu conſequendum valde neceſſaria eſt hæc miſſio. Præterea infideles, & hæretici in maiori ſunt neceſſitate conſtituti, quam fideles, & catholici, ergo religioſi obligati ex inſtituto procurare proximatorum ſalutem, efficacius obligati ſunt infidelibus, & hæreticis, quam reliquis. Et ita ſupponere, videre Sorus lib. 7. de inſtit. quaſt. 2. art. 4. in fine corp. Nihilominus dicendum eſt, ex ſolo illo ſine generali procurandi proximatorum ſalutem non ſatis probari ſub regula illarum religionum contineri miſſionem ad Indos, reliquoſque infideles, & hæreticos; quippe hæc miſſio, horumque conuerſio, eſt Eccleſiæ valde neceſſaria ſit, diſſicillima eſt, multique periculis, tum animæ, tum corporis expoſita, ad quæ ſubeunda nemo eſt præſumendus obligatus ex generali promiſſione procurandi proximatorum ſalutem, ſed neceſſario requiritur ſpecialis, & expreſſa obligatio: ſic docuit Cordub. in expoſit. reg. D. Franciſci, cap. 10. & 12. quaſt. 2. Man. Rod. quaſt. regul. tom. 5. quaſt. 19. art. 7. & 2. tom. ſum. cap. 9. num. 5. Ludovic. Lopez 1. part. inſtruit. cap. 56. veri. & an prælati. Leſſius lib. 2. cap. 41. dub. 9. num. 77. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 2. num. 47. Suar. tom. 4. de relig. tract. 10. ſib. 8. cap. 4. n. 22.

Notanter dixi miſſionem ad Indos, & infideles conuertendos, & inter eos habitandum non contineri ſub regula obligante, quia aliter dicendum eſt, ſi in eorum terris aliquis conuentus ordinis eſſet ædificatus, poſſet inquam illius prælatus religioſos illic mittere, ibidemque ad habitandum compellere; quia non compellet ad habitationem ſuæ profeſſioni alienam, ſed maxime propriam, & debitam, vt conſeruari poſſit, vt bene notauit Suar. d. lib. 6. cap. 4. n. 22. ex Nauarr. com. 3. de Regular. num. 22.

Religioſi verò Societatis leſu non ſolum qui profeſſi ſunt quatuor votorum, ſed omnes alij tametſi ſolis biennij votis aſſiſtenti mitti poſſunt ad Indos, & Sarracenos conuertendos,

& inter eos commorandum, etiamſi nulla domus vel collegium Societatis ibi ædificatum ſit; quia ſuis Societatis euilibet religioſo propoſitus eſt peragere omnes mundi partes; vbi operatur manus Dei obsequium & proximatorum ſalus, eaque de cauſa dicitur 9. part. conſ. cap. 3. 59. Mittere poterit (ſcilicet Generalis præpoſitus) omnes ſibi ſubditos ſive profeſſionem emiſerint, ſive non emiſerint, quos mittendos iudicauerit, ad quaſlibet mundi partes (ſi eſt, vt in declarationibus ſubiicitur) inter fideles in Indiis, & inter infideles, vbi ſunt aliqui incolæ Chriſtiani, & etiamſi nulli ſint ad quodvis tempus vel definitum, vel indefinitum, ad quamvis actionem ex iis, quibus viis ad proximatorum auxilium Societas ſolet, exercendam. Sic docuit Ribadeneyra de Societatis inſtituto, cap. 20. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 2. num. 47. Suar. tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 4. cap. 12. num. 17. Aduertenda tamen ſunt illa verba conſtitutionis ad quamvis actionem ex iis, quibus viis ad proximatorum auxilium Societas ſolet exercendam. In quibus tacite declaratur ad alias actiones, quas Societas exercere non ſolet in proximatorum auxilium non poſſe Generalem mittere ex obligatione Societatis religioſos. Vnde non poteſt ex vi voti obedientie obligare religioſos vt cauſa redimendi captiuos, legationis faciendæ, negotij alicuius tractandi commodum temporale reipublicæ ſpectantis illic proficiantur, vt rectè notauit Suarez tom. 4. de religio. libro 4. capite 11. numero 11. & 18.

7. Secundò dubitatur de obligatione cum periculo vitæ: an poſſit a ſuperiore imponi; Et quidem ſi ex actione illa periculofa bonum commune religionis pendet, non dubito à ſuperiore præcipi poſſe: ſi enim princeps ob bonum temporale reipublicæ poteſt ſubditos ſuos ad bellum, & nauigationem periculofam obligare, cur non poterit prælatus regularis ſibi ſubditis ob bonum totius ſue religionis eam obligationem imponere? poteſt vitæ, & ita tradit relato Caetan. 3. tom. opuſc. tract. 9. & communis ſententia in 1. 2. quaſt. 96. art. 4. Suarez tom. 4. de relig. tract. 10. lib. 2. cap. 9. num. 29.

Ex qua doctrina deducitur, qualiter poſſit obligari aſſiſtere iuſtitiis peſte infectis, ſi enim iuſtitiæ ſunt fratres ciuilem religionis, compelli abſque dubio potes; quia ad conſeruationem, & bonum regimen religionis pertinet religioſos muna ſibi obſequia præſtare, & in neceſſariis ſuccurrere, & ita docet Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. libro 2. cap. 9. numero 19. Man. Rodrig. quaſt. regul. tom. 1. quaſt. 31. artic. 3. Sanchez lib. 6. ſum. cap. 1. num. 61. Conſideranda tamen eſt in hac parte conditio infirmorum, & inferuentium, præcipere enim vitis delictis, vel ſpeciali ſcientia, & virtute pollutentibus, & religioni proficiis, vt infirmis carentibus ſupradictis dotibus iſeruiant, cum ſint alij, per quos illud officium exerceri poſſit, rationi diſſonum eſt, & bono communi religionis aduerſum; ac proinde obligare non poteſt id mandatum, ſic Man. Rodrig. diſt. quaſt. 31. artic. vlt. Sanchez num. 57.

Si verò infirmi exteri ſunt, regulariter non teneris eam eo vitæ diſcrimine eis cibaria ſuppeditare; quia ex præcepto Charitatis non obligaris efficacius, quam alij clericis ſæcularibus. Ex voto autem, & profeſſione religionis non obligaris, ſi religionem profeſſus ſis monachalem, ſeu ſpectantem ex inſtituto propriam tantum ſalutem, vt dixit Man. diſt. artic. 3. Sanchez num. 59. At ſi profeſſus ſis religionem mendicantem, ſeu ex inſtituto proximatorum ſalutem ſpectantem, ſolum videris obligatus, cum verget proximatorum ſpiritualis ſalus; eo quod non adert parochus, neque alius clericus etiam mercede ab Epilcopo conductus qui eis poſſit, & velit ſacramenta miniſtrare, hoc enim teſte Sanchez num. 62. prius tentandum eſt, quam tibi obligatio imponatur, quia ſolum in ſubſtitum parochorum, & aliorum clericorum videris obligatus. At ob medicinas, & cibaria miniſtranda non videris obligatus poſſe; quia tuæ religionis ſinis non eſt proximatorum temporalis ſaluti, ſed ſpirituali incumbere, & ita docuit Atmilla verbo obedientia num. 5. & Tabiena ibi, quaſt. 5. num. 6. Adde non carere probabilitate neque ob neceſſitatem ſpiritualium te obligari poſſe, quia eſto ex inſtituto habitans eſſe coadiuorem Epilcoporum, & parochorum in ſpirituali proximatorum ſalute, id debet intelligi ſecundo charitatis ordine, ex cuius obligatione non teneris proximatorum ſaluti conſulere ſtante tuæ vitæ periculo. Sic Nauarr. ſum. cap. 24. num. 11. Caetan. 2. 2. quaſt. 26. artic. 5. ad ſen. Bann. quaſt. 33. artic. 3. dub. 4. Certum tamen exiſtimarem, ſi aliquando bono nomini religionis norabiliter expeditur religioſum peſte infectis aſſiſtere poſſe, & debet prælatus ſibi ſubditum obligare ad id munus obendum, tænerique religioſum cuiuſcumque ordinis ſubditum obligatur

DE
ASTR
PALA
TONI
II

obligantur bono communi religionis consulere, colligunt manifeste ex Suar. tom. 4. de relig. tractat. 8. lib. 2. capit. 9. num. 29.

8. Tertio dubitatur; an obligari possis sustinere asperitates regulæ primitivæ à fundatore institutæ, à Pontifice approbatæ tametsi decursu temporis relaxata sit: Videris posse obligari; quia voces obedientiæ secundum regulam, quod intelligi debet de regula legitima, non de regula malicia religionum corrupta, præcipuum legi-
ligiosi non videantur potuisse suis transgressionibus efficiam regulæ derogare; quippe illæ transgressiones vocorum paupertatis, castitatis, seu obedientiæ violatio- nes sunt, At actibus iuri naturali, & divino contrariis introduci non potest consuetudo, quæ regulam de- roget.

9. In hac re distinctione utendum est: Aliæ sunt austeritates à regula primitivæ præscriptæ, quæ tamen sub voti actu non continentur. Aliæ quæ ab ipso religionis exordio continentur. Ad observationem austeritatum, quæ sub votis nunquam fuerant contentæ, obligari non potes, si decursu temporis, & consuetudine longæva derogata sunt. Possent autem aduersus regulam, & legem has austeritates indicen- tem præscribi constare ex his, quæ diximus, tractat. 3. de legibus de consuet. ibi enim probamus aduersus quamlibet legem Ecclesiasticam præuolare consuetudinem posse. Lex autem illa statuens has austeritates pro maiori religio- si status obseruatione Ecclesiastica est. Ergo potuit de- rogari consuetudine. At si derogata nec lex est, nec regu- la, ergo votum obedientiæ secundum regulam illas austeritates non comprehendit, & ita docet Nauarr. capit. 12. numer. 50. Lud. Lop. 1. p. instruat. capit. 4. versicul. non ex- celsatur. Suar. tom. 3. de relig. lib. 10. tom. 2. numer. 18. Sanchez lib. 6. sum. capit. 2. numer. 26. & sequentibus. Verum si austeritates, & regulares obseruantie sub votis fuerint ab ipso institutore contentæ necessario debes factò voto eas obseruare; quia contra votum vpotè obligationem iure di- uino, & naturali inducens, nulla consuetudo præualet. Sic Nauarr. Sanch. & Suar. supra. Hoc autem procedit, dum vr- get præceptum, & lex ita uenit sub votis religionum eas obseruantias comprehendit; at quia hæc comprehensio iuris est Ecclesiastici non diuini, consuetudine derogari potest. Quæ derogat. postea uota denuo facta eas obseruantias non comprehendunt. Ex his dissoluta manet dubitandi ratio. Nego enim uotum obedientiæ semper fieri secundum rigorem regulæ à fundatore institutæ & in principio approbatæ, sed fieri secundum quod consuetudine legiti- mæ præscripta mitigata est. Consuetudo autem miti- gat, & derogare potest regulam, quatenus talis est; tametsi quatenus est sub voto comprehensa derogari non possit.

10. Quartò dubitabis de regula reformata, & in pristinum statum restituta à Prælato cum generali capitulo; an tenearis ex vi professionis ante reformationem factæ eam obseruare? Nam ex professione post reformationem nemi- ni est dubium. Communis sententia affirmat, quia illa non est noua austeritas, sed antiquæ debita restitutio. Item religionis prælato cum capitulo generali concessum est posse religionem collapsam erigere, & constitutionibus denuo editis reparare, ne penitus pereat, sed hoc effica- citer præstare non potest, nisi simul possit sibi subditos ad ad eam obseruantiam mouere. Ergo dicendum est facta re- formatione omnes obligatos esse. Sic docuit Felin. capit. cum omnes numer. 15. de consuet. Abbas capit. super de uer- bulo austeritatem numero 6. de Regular. Silest. verbo religio 6. question. 6. Azor. tom. prim. institution. mor- ral. lib. 23. capit. 11. question. 17. & 19. Gab. Valq. 1. 2. disputation. 154. capit. 4. numero 15. & sequentibus pluri- bus relatis Sanch. lib. 6. sum. capit. 1. numer. 35. Suar. tom. 3. de rel. lib. 10. capit. 7. numer. 19. Layman lib. 4. sum. tract. 5. cap. 9. qu. 4.

11. Hæc sententia eo tantum casu vera est, quo reforma- tio iudicaretur maximè expediens, seu moraliter necessa- ria ad conseruationem religionis assumptæ: in statu mitiga- tionis per legitimam consuetudinem introductæ, sic colligi- tur ex supra relatis doctoribus. Ratio est; quia ex voto so- lum potes obligari ad obseruandam regulam quatenus uiget, non quatenus abolita est: & deinde obligari tantum potes ad obseruandam quæ necessaria fuerint ad illius secundum sta- tum assumptum conseruationem vpotè tacite, & in uirtute sub regula comprehensa, non tamen ad statuta, quæ morali- ter necessaria non sunt ad regulæ mitigatæ conseruationem; quia sub tuo voto, nec expressè, nec tacite continen- tur. Alias posses ad nouam religionem obligari. Quod si ro- ges, quando iudicabitur reformatio moraliter necessaria ad religionis assumptæ conseruationem? Oprimè responderet Layman. lib. 4. sum. tract. 5. cap. 9. quæst. 4. co. 2. inquit enim.

Tunc reformatio regulæ necessaria uideri debet ad regula- ris ordinis conseruationem, si cum præsentè obseruatione paucissimi ad perfectionem religiosam peruenire studeant, si cum scandalo & querela secularium uiuant. ut expediret om- nino religionem dissolui, quam ita continuari, si neque essen- tialia voto v. g. quæ ad paupertatem religiosam spectant, communiter obseruentur.

PUNCTUM V.

An possis obligari ad relinquendam subiectionem debitam in statu assumpto.

SUMMARIUM.

1. Ex voto nunquam potes obligari ad relinquendum statum matrimonio assumpto.
2. Neque etiam obligari potes ex voto religiosæ obedientiæ communitè factæ Episcopatum acceptare; uendè tamen alio capite.
3. Ad acceptandum beneficium seculare, uel alterius Ordinis obligari non potes, uendè tamen ad acceptandum benefi- cium tui Ordinis.
4. Non potes obligari ad transitum alterius Religionis.

1. Debitam subiectionem relinquere potes legitimo ma- trimonio contracto, assumptione ad Episcopatum uel beneficium curatum, & per ingressum alterius Religionis. Regu- la ergo certissima est, nullo modo posse voto obedientiæ obligari ad debitam subiectionem relinquendam; quia non potest votum tibi esse contrarium illo enim subiectionis Reli- gioni. Ergo ex illo à Religione liber esse non potes. Quod amplius explicatur expendendo modos, quibus debita subie- ctio relinquatur. Et primo ad statum matrimonij constat ex professione Religionis te obligari non posse; si quidem pro- fessione Religionis supradictò statui renuncias. Quare si in aliquo casu rarissimo ad contrahendum matrimonium obli- gari posses, ea obligatio non ex potestate à voto accepta, sed aliunde provenire debet: Sic omnes Doctores.

Deinde ex vi voti non potes obligari ad Episcopatum assu- mendum; quia eo assumpto manes liber ab obedientia regula- ri c. 1. 18. q. 1. cui uotum te subiecit. Ergo ex illo non potes ab obedientia regulari libertatem consequi. Et confirmo. Vo- tum obedientiæ est secundum regulam; at Episcopatus est ex- tra regulam. Ergo ad illius acceptationem votum non exten- ditur. Adde Episcopatum non referre ad bonum Religionis, & Religiosi, sed ad bonum commune Ecclesiæ, cui prouidere non est Prælati regularis, & ita tradit Lessius lib. 2. de iustit. cap. 51. dub. 9. n. 76. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 10. cap. 10. n. 21. Sanch. lib. 6. sum. cap. 2. n. 49. Verum etsi hoc ita sit, potest Pon- tificex te in Episcopatum assumere, quoties id Ecclesiæ expedire iudicauerit non ex vi voti obedientiæ, sed ex iurisdictione, quam habet in totam Ecclesiam, cui eius cura, & regimen concessum est, ut pluribus relatis firmat Suarez dicto cap. 10. num. 19. Sanch. num. 49.

2. Maior difficultas est an ex vi voti obligatus sis non con- sentire Episcopatu absque licentia tui Prælati? Ratio diffi- cultatis est; quia in cap. Religiosus de electione in 6. irritus de- claratur consensus absque tui Prælati licentia, ibi, consensus non tenet. Nihilominus ex vi illius textus non conuincitur, te obligatum esse ex vi voti ad non præstandum consensus absque superioris licentia; quia consensus absque superioris licentia prohiberi, & irritari potest iure Ecclesiastico, ut de facto prohibetur, & irritatur, absque eo quod ex voto ulla sit prohibitio, aut irritatio. Adde Episcopatum statum esse Re- ligione perfectiorem, nullo modo dispositioni regularis Præ- lati subiectum. Ergo ex vi voti regularis obedientiæ non prohiberis eius electioni tuum consensum præstare. Verum etsi hoc ita sit negari non potest, te potuisse voto obedientiæ ad id obligari; cum sit res honesta, & iuri communi conformis, ut docet Suarez 3. de Relig. lib. 10. c. 10. n. 14. Aduertere ta- men debes, solum consensum in electionem absque Prælati licentia tibi esse prohibitum; quia Textus in cap. si Religiosus tantum de electione loquitur, non de collatione, & præsentatione. Unde consensus in hac prouisione nec est nullus, nec vi- detur prohibitus: tradit Suarez dicto cap. 10. n. 16. & 17. Deinde loquitur textus non de cuiusvis beneficii electione, sed Præ- laturæ, qualis non est beneficium curatum, nec simplex: pote- ris ergo hæc inconsulto Prælato acceptare, si in ea prouidearis à potente conferre.

3. De obligatione uero accipiendi beneficium curatum, aut simplex, sub distinctione respondendum est: si beneficium se- culare sit, non potes ab illo Prælato regulari etiam supremo, quatenus talis est, obligari, quia illa beneficia non pertinent ad regulam; cum te extra regulam, obseruantiamque